

O‘QITUVCHILARDA PEDAGOGIK MAHORAT TUSHUNCHASI KO‘NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH

Xavoxon Yakubjanovna Abdullayeva
Andijon davlat universiteti o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA

Bugungi kunda pedagogik faoliyatning alohida shakli sifatida o‘z malakasini oshirib borishga ehtiyoj ham ortib boraveradi. Maqolada o‘qituvchi pedagogik mahoratini oshirishning asosiy yo‘nalishlari haqida so‘z boradi.

Kalit so‘zlar: pedagogika, pedagogik mahorat, o‘qituvchi, axborot texnologiyalari, innovatsion g‘oyalar, axborot, sog‘lom raqobat.

ABSTRACT

Today, there is a growing need for advanced training as a separate type of pedagogical activity. The article discusses the main directions of improving the pedagogical skills of teachers.

Keywords: pedagogy, pedagogical skills, teacher, information technologies, innovative ideas, information, healthy competition.

KIRISH

Haqiqiy professional doimo rivojlanishda bo‘ladi va o‘zining butun mehnat faoliyati davomida tadqiqotchi bo‘lib hisoblanadi. Ayniqsa, pedagogda professionallikning shakllanishida mustaqil ta‘lim va metodik faoliyat katta ta‘sir ko‘rsatadi. Pedagog professionalligining asosiy mezonlari ham hammaga ma‘lum. Bular: metodikani yaxshi bilish va uni takomillashtirib borish; samarali o‘zaro hamkorlikni tashkil etish uchun tarbiyalanuvchilarning psixologiyasini yaxshi bilish; o‘zi o‘qitadigan predmetni yaxshi bilish va uning ustida doimiy izlanish, o‘z-o‘zini takomillashtirib borish.

O‘zbekistonda uzluksiz ta‘lim tizimiga o‘tish munosabati bilan metodik ishlarning ustivor yo‘nalishi ta‘lim jarayoni sifat va samaradorligini oshirish uchun o‘qituvchilarga yordam berish, pedagogning o‘z malakasini oshirib borishi uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish bo‘lib hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

A.S. Makarenko shunday degan edi – “men bir soʻzni 15-20 xil ohang bilan va yuz, tovush, gavdamni 20 xil holatda tushira olganimdan soʻnggina oʻzimni haqiqiy pedagog deb hisobladim.” [1]

Amerikalik pedagoglar D.Brofi va T.Gudlar esa “Oʻqituvchi va oʻquvchi munosabati” kitobida shunday yozadi – “oʻqituvchi uchun muloqot tabiiy va xursandchilik boʻlmasa – oʻqituvchi maktabdan ketishga tayyor boʻlaversin”. [2]

Oʻqituvchini oʻz malakasini muntazam oshirib borishga undovchi motivlar sirasiga quyidagilarni kiritish mumkin:

- Har kuni axborot bilan ishlash. Bunda yangi darsga, ota-onalar yigʻilishiga, maʼruzaga, axborot soatiga, olimpiadaga yoki biror bir boshqa tadbirga tayyorlanish uchun yangi axborotni qidirish va uni tahlil qilish.

- Ijod qilish istagi. Oʻqituvchilik – ijodkorlikka asoslangan kasb. ijodkor oʻqituvchi har yili oʻsha eskitdan qolgan, sargʻayib ketgan maʼruza matni bilan ishlay olmaydi. yangilik paydo boʻlishi kerak, oʻqituvchi ishi faqat oʻzi uchun emas, balki oʻquvchilar uchun ham qiziqish va mamnuniyat uygʻotishi lozim. (talabalar kim qanday dars oʻtishini yaxshi bilishadi. bu maʼlumot kursdan kursga yetkaziladi. kimningdir darsiga talabalar oshiqishadi, kimningdir darsidan qochishadi.)

- Zamonaviy ilm-fannig sezilarli darajada taraqqiy etganligi, ayniqsa, pedagogika va psixologiya fanlarining. avtomashinalar davrida ot aravadan foydalanish yaramaydi. jamiyat hayotida sodir boʻlayotgan oʻzgarishlar eng avvalo oʻquvchi-yoshlarda aks etadi, ularning dunyoqarashlarini shakllantiradi. agar yangi axborotlar oʻzlashtirib borilmasa, oʻqituvchi obrazi zamonadan orqada qolgan kishi sifatida namoyon boʻlishi mumkin.

- Sogʻlom raqobat. Sir emaski, ota-onalar taʼlim muassasasini tanlaganda koʻproq pedagoglarning malakasi va bilim darajasiga eʼtibor beradilar. shunga koʻra yuqori kvalifikatsiyaga ega boʻlgan oʻqituvchi iqtidorli oʻquvchilarni tanlash va oʻz ish yuklamasini belgilab olish imkoniga ega boʻladi.

- Jamoatchilik fikri. Oʻqituvchi uni “yaxshi”yoki “yomon” deb atashlariga nisbatan befarq boʻla olmaydi. hech kim yomon oʻqituvchi nomini olishni istamaydi.

Oʻqituvchi pedagogik mahoratini oshirishning asosiy yoʻnalishlariga quyidagilarni kiritish mumkin:

- kasbiy (oʻqitadigan oʻquv predmeti);
- pedagogik-psixologik (oʻquvchi va ota-onaga yoʻnalganlik, taʼlim va tarbiya berish boʻyicha tavsiyalar berish);

- psixologik (o‘z imidji ustida ishlash, o‘zi muloqot qila olishi va bunga o‘rgata olishi, liderlik xususiyatlari);
- metodik (pedagogik texnologiyalar, ta’limning texnologiyasi);
- estetik (gumanitar), go‘zallikni his etish...
- tarixiy; o‘z ta’lim muassasasi, qishlog‘i, vatani tarixini yaxshi bilish.
- siyosiy (siyosiy voqea-hodisalardan xabardor bo‘lish, bolalarni xabardor qilib, ularni ma’rifatli qilib borish).

XULOSA

Xulosa qilib aytish mumkinki, o‘qituvchi turli manbalarni qidirib, mustaqil ravishda o‘z shaxsini va kasbiy faoliyatini oshirib borish uchun ulardan foydalanadi. Pedagogik mahoratini takomillashtirish uchun o‘qituvchi jahon va milliy miqyosdagi zamonaviy o‘qitish metodlari haqida xabardor bo‘lishi hamda o‘z ustida ishlashi darkor.

REFERENCES

1. Антон Макаренко. Педагогическая поэма. – М.: Педагогика, 1981.
2. Брофи Дж., Гуд. Т. Отношение учителя к ученику. – М., 1974.
3. Omonov N.T., Xo‘jaev T.X. va boshq. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: Iqtisod-moliya. 2009.

